

tacijskih procesa u kršu in dr. Milutin Lješević, Geomorfološka regionalizacija Crne gore.

Na srečanju so bili sprejeti pomembni sklepi za bodoči razvoj geomorfologije v Jugoslaviji: – akademik dr. I. Gams bo še naprej dopisni član Organizacijskega komiteja za mednarodno sodelovanje geomorfologov,

– komisijo za znanstveno delo pri ZGDJ bomo zaprosili, da v svojem okviru ustanovi podkomisijo za geomorfologijo,

– začasna komisija za geomorfologijo ZGDJ bo sodelovala z geomorfologi preko republiških zastopnikov, ki so bili imenovani na srečanju: T. Antonovski (Makedonija), S. Belij (Kosovo), A. Bognar (Hrvatska), I. Bušatlija (B i H), R. Davidović (Vojvodina), I. Gams (Slovenija), D. Gavrilović (Srbija) in Z. Kilibarda (Črna gora),

– do novembra 1987, ko bo posvet o vlogi fizične geografije v regionalnem planiranju, je treba pripraviti stališče jugoslovanskih geomorfologov, ali naj bo mednarodna zveza geomorfologov povsem samostojna mednarodna organizacija ali ne,

– sestaviti je treba seznam jugoslovanskih geomorfologov,

– potreben je pregled stalnih in začasnih geomorfoloških terenskih raziskovalnih postaj,

– razmisliti je treba o morebitnem simpoziju oziroma znanstvenem posvetu o raziskovanju pleistocena v Sloveniji in Jugoslaviji, predvsem z geomorfološkega gledišča,

– še naprej je treba razvijati sodelovanje med jugoslovanskimi geomorfologi na različnih področjih dela. Ena od pomembnih oblik in vzpodbud za sodelovanje naj bodo vsakoletna srečanja geomorfologov Jugoslavije,

– 2. znanstveno srečanje geomorfologov Jugoslavije bo od 17. do 25. junija 1987 na Južnem Velebitu v organizaciji oddelka za geografijo Prirodoslovno-matematične fakultete v Zagrebu.

Jurij Kunaver

2. simpozij študijske skupine »Razvoj v gorskih in subpolarnih območjih – Development in Highlands and High-latitude Zones«, ki je potekal v okviru Mednarodne geografske zveze v času regionalne konference o mediteranskih deželah od 25. do 30. avgusta 1986 v Granadi v Španiji.

Regionalna konferenca o mediteranskih deželah je v Barceloni zasedala v prvi dekadi septembra 1986. leta. Avgusta pa so zasedale po vsej Španiji številne komisije, podkomisije in študijske skupine, ki delujejo v okviru Mednarodne geografske zveze. Podkomisija za kmetijski razvoj v gorskih in subpolarnih območjih se je po štiritletnem delovanju preoblikovala v komisijo »Changing Rural Systems – Spreminjanje agrarnih sistemov« na 25. mednarodnem geografskem kongresu 1984. leta v Parizu. Ker je raziskovalna problematika komisije usmerjena na druga področja kot prejšnja podkomisija, je bila na tem kongresu ustanovljena študijska skupina »Razvoj v gorskih in subpolarnih območjih«, ki proučuje delovanje človeka na naravno okolje teh območij ter celotno spreminjanje tovrstnega okolja nasploh.

Študijska skupina se je zbrala na drugi simpozij koncem avgusta 1986 v Granadi, kjer sta istočasno zasedali še Komisija za spreminjanje agrarnih sistemov in Komisija za primerjalno proučevanje prehrabnenih sistemov. Skupno otvoritveno sejo je ob prisotnosti vseh treh predsednikov vodil podpredsednik Mednarodne geografske zveze avstralski geograf Peter Scott. Študijsko skupino je sestavljalo 23 udeležencev iz enajstih dežel, predstavili pa so 20 referatov.

Uvodno poročilo o opravljenem delu za obdobje od 1984 do 1986 je podal njen

predsednik Finca Unno Varjo, ki je na široko razgrnil problematiko nadaljnjih načrtovanih srečanj na Aljaski, v poljskih Tatrah, na Laponskem, v indijski Himalaji ter še nepotrjeno srečanje v Sibiriji, pa do zadnjega simpozija na Novi Zelandiji v času prihodnjega kongresa IGU v Avstraliji, ko bo komisija zaključila z delom. Predsednik komisije U. Varjo je, žal, umrl že naslednje leto, febr. 1987.

Strokovni del simpozija, posvečen temi »Kmetovanje in kmečka naselja v gorskih in subpolarnih območjih,« so pričeli Skandinavci, ki so na teh srečanjih že tradicionalno najštevilnejši. Sedem referatov je bilo posvečenih problematiki evropskega severa. E. Siuruainen je orisal kmetijski razvoj v obrobni subpolarnih regijah Finske in osvetlil pomen drobnega gospodarstva pri oživljanju teh območij ter nujnost podjetniškega proučevanja in ustreznega poučevanja že v osnovni in srednji šoli. Oddelek za geografijo v Ouluju se ukvarja intenzivno z uvajanjem podjetniških tečajev za celotno lokalno populacijo. H. Jusila, ki je svoj prispevek kritično naslovil O geografiji modernizacije v kmetijstvu Finske, je modernizacijo opredelil kot razvojni model, katerega namen je optimalno izrabiti domače iniciative in vire ob pomoči najsodobnejše tehnologije in znanja. M. Häkklä je proučil regionalne spremembe in razvoj mlečne živinoreje v zadnjih 25. letih na Finskem. U. Varjo pa je nanizal geografske značilnosti kmečkih naselij v odmaknjeni dolini Tornio ter opredelil način vaškega življenja z mnogimi sociološkimi kriteriji in nakazal možnosti nadaljnjega gospodarskega razvoja te regije. K. Jyvälä je pretehtala pomen razvoja turizma na Laponskem. Šved E. Bylund je preučil pomen državnih podpor kmetijstvu na Severnem Švedskem kot vzgib regionalne politike in s historignim pregledom očrtal razvoj kmetijstva v teh območjih. Tudi Amerikanec L. Sommers je ovrednotil vlogo kmetijstva na spreminjajočem se Norveškem v zadnjih 34 letih. Napovedan referat Danca A. Kamppa, ki je proučil kmetovanje in kmečka naselja na Fererskih otokih, pa ni bil prikazan.

Z ameriškim severom sta se ukvarjala dva referenta. J. Wolfe je osvetlila napore za uspešen in načrtovan razvoj z Indijanci poseljenih odročnih območij Severozahodnega ozemlja Kanade. D. Lynch pa je navrgel teme, katerim bo posvečeno naslednje srečanje o problemih ekonomske geografije Aljasko v Fairbanksu.

Pet referatov je obravnavalo problematiko kmetijstva v različnih gorskih območjih. Nemeč H. J. Nitz je svoj prispevek razdelil v dva tematska sklopa. V prvem je označil kmetovanje v gorskih predelih slovaških in romunskih Karpatov, v drugem pa spreminjanje kmečkih naselij v gorskih delih tretjega sveta na konkretnem primeru Himalaje in Zahodnih Gatov v Indiji. Iz andskega območja sta skupni prispevek pripravila Amerikanec R. Kent in Peruanec J. C. Rimarčin. Analizirala sta delovanje vaških skupnosti pri načrtovanju in izvajanju javnih kmečkih del v severnih Andih v Peruju, kjer te vrste lokalnih organizacij predstavljajo pomembno množično vzpodbudo za urejanje vsakovrstnih javnih del in zboljševanje pogojev skupnega vaškega življenja.

Socialistične dežele so predstavljali trije referenti. Poljakinja W. Tyszkiewicz je na osnovi tipične poljske statistično-matematične in kartografske metode, ki so jo uporabili pri pripravi evropske karte agrarnih tipov, izdelala tipologijo zasebnih kmetij poljskih gorskih območij. J. Senegačnik je osvetlil novejša dogajanja pri oživljanju planinskega gospodarstva v slovenskih Alpah, podpisani pa je označil zboljševanje hribovskega kmetijstva v Sloveniji na osnovi novejših razvojnih usmeritev in družbene podpore za oživitev zaostajajočih gorskih območij.

Trije referati niso sodili na področje študijske problematike. Amerikanec F. Dohrs je teoretično razmišljal o pomanjkanju ustrezne opredelitve »duha posamezne pokrajine« (the Spirit of Place) pri večini geografskih regionalnih opisih, kar po njegovem mnenju siromaši geografske monografije. Brazilka A. Figueiredo

je prikazala pomen mešanega združništva pri kolonizaciji brazilske zvezne države Segipe. Finec K. Kikkinen je predstavil delo in pomen finskega geografa R. Hulta, ki je bil uvrščen med znamenite svetovne geografe v zadnji študiji znane Biobibliografije. Presenetljivo pa je bilo, da domačini – gostitelji niso predstavili domače problematike, kot je običajno na vseh regionalnih konferencah. Zamolčati tudi ne velja, da se je simpozij odvijal na Tehnični fakulteti, vendar je vse udeležence presenetila njena zelo skromna tehnična opremljenost, Geografski oddelek ni premogel niti enostavnega diaprojektorja, zato avdovizualni prikazi sploh niso bili mogoči.

Terenski del simpozija je trajal dva dni. Prvi dan smo se seznanili s kmetijsko usmerjenostjo v okolici Granade, kjer ob umetnem namakanju pridelujejo sočivje, zelenjavo in sadje, v glavnem nešplje. Tradicionalno, sušno hribovsko, submediteransko kmetijstvo smo spoznali v gorovju Apujarres. Poljedelstvo je tod usmerjeno v gojenje žit, vinske trte in mandeljev, vendar propada zaradi depopulacije hribovskih predelov, razen tam, kjer ga ohranja turistična dejavnost. Povsem drugačno je moderno, tržno vrtnarstvo, razširjeno na dreniranih obrežnih močvirjih. Na nasuti in močno gnojni zemlji, prekriti s peskom, pridelujejo zgodnjo zelenjavo in sočivje. Z moderno tehnologijo kapljičnega namakanja vsake sadike v pokritih rastlinjakih dosegajo izjemne donose. Zgodnje pridelke v celoti prodajo v Zahodni in Srednji Evropi. Ostali del leta, ko ne morejo doseči visokih cen, pridelavo prekinejo. Na razgibanih obrežnih pobočjih so uredili obsežne plantaže tropskih sadnih dreves, kjer gojijo avogado, mango in anone po preizkušeni izraelski tehnologiji. Zaradi relativne bližine evropskega trga vse pridelke uspešno in donosno prodajo.

Metod Vojvoda

Mednarodni simpozij »Spremembe morske gladine in njihov pomen« IGCP Projekt št. 200, UNESCO (17. – 14. 10. 1986, Yantai in Qingdao, Kitajska)

Raziskave za Projekt št. 200 Mednarodne geološke korelacije v okviru UNESCO, s polnim naslovom »Spremembe morske gladine v mlajšem kvartarju, meritve in aplikacija«, pri katerih sodeluje tudi Jugoslavija, potekajo že nekaj let in se počasi bližajo zaključku. Sodelavci projekta organizirajo vsako leto srečanje, na katerem predstavijo izsledke tekočega dela, razpravljajo o bodočih načrtih in predvsem koordinirajo raziskave. Tako srečanje je torej simpozij v običajnem pomenu besede, obenem pa je to tudi delovni sestanek mednarodne skupine, ki pri projektu sodeluje.

Gostitelj tokratnega srečanja je bila Kitajska. Ta že od vsega začetka sodeluje pri vseh projektih UNESCO, ki so v zvezi z morskimi obalo in ima tudi v okviru Projekta 200 eno izmed najmočnejših delovnih skupin pod vodstvom prof. Qin Yunshan z Oceanografskega inštituta kitajske akademije znanosti v mestu Qingdao. Ta Inštitut je tudi eden izmed glavnih razlogov, da so za mesto srečanja izbrali prav Qingdao na obali Huanghai (Rumenega morja), ki sodi sicer med najpomembnejša kitajska obmorska letovišča.

Na srečanju se je zbralo blizu 150 udeležencev, od tega 43 tujih iz 19 držav. Med njimi je bilo 16 predstavnikov nacionalnih delovnih skupin. Udeležence so bile zgolj obmorske države, in to predvsem tiste, ki se zavedajo, kako velik pomen za celotno prebivalstvo in gospodarstvo ima lahko sprememba morske gladine, posebno njena pozitivna sprememba – dvig gladine.

Tako so bile močno zastopane evropske države, ki obkrožajo Severno morje (Velika Britanija, Francija, Nizozemska, Norveška ter Irska, Švedska, Finska, ZSSR), nekaj sredozemskih (Španija, Italija, Jugoslavija), nekaj ameriških (Kanada, ZDA, Argentina), druge pa so bile vzhodnoazijske države (Kitajska, Južna Koreja,